

УДК 025.5-048.78:027.7:378.4(477.74-21)

DOI: [http://dx.doi.org/10.18524/2304-1447.2019.2\(22\).180372](http://dx.doi.org/10.18524/2304-1447.2019.2(22).180372)

**Мурашко Олена Сергіївна,**

завідувачка інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

вул. Преображенська, 24, м. Одеса, 65082, Україна

тел.: (048) 722 12 10

e-mail: bibik@onu.edu.ua

## **НОВІ ПАРАДИГМИ ТРАДИЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ**

Стаття присвячена діяльності інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Розкривається зміст традиційних видів бібліографічної діяльності, але в інноваційному спектрі. Окреслено основні напрямки роботи та описано фактичні результати та перспективи розвитку бібліографічної роботи університетської бібліотеки.

**Ключові слова:** інформаційно-бібліографічна діяльність, Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова, обслуговування, бібліографічний маркетинг, наукова діяльність, редакційна робота, бази даних, академічна доброчесність.

*«Якщо стара книгозбірня була джерелом,  
до якого йшли всі спрагли до знань,  
то нова – це водогін,  
що розносить живильну вологу по домівках»  
Мелвіл Д'юї*

Наразі змінюються не тільки форми та методи бібліотечної роботи, змінюється читач, змінюється бібліотекар, змінюються приміщення, запити, змінюється власне бібліотека, з'являються нові відділи, нові пріоритетні види роботи тощо. Але в діяльності кожної бібліотеки є традиційні види роботи, традиційні відділи. Одним з таких видів діяльності є інформаційно-бібліографічна, без якої немислима сучасна бібліотека, особливо університетська. Саме від ефективності організації цього виду роботи бібліотеки залежить належне забезпечення наукової та навчальної діяльності в університеті.

Отже, у сучасному інформаційному світі професія бібліографа залишається необхідною, але це вже не тільки постачальник бібліографічної інформації та посередник між користувачем та документом, а й наразі бібліограф стає дослідником та аналітиком. Сучасний спеціаліст повинен вміти аналізувати, відбирати ефективні стратегії пошуку, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі мережі Інтернет, постійно відслідковувати появу нових інформацій-

них продуктів, реалізовувати креативні ідеї у довідково-інформаційному та бібліографічному обслуговуванні.

Впродовж останніх років поступово відбувалася переорієнтація роботи інформаційно-бібліографічного відділу. Сьогодні, на ряду з традиційними видами бібліографічної роботи, все більше уваги приділяється забезпеченню сучасних потреб користувачів у бібліотечно-інформаційних продуктах та послугах. Цьому сприяє активне вивчення веб-контенту та генерація електронних бібліографічних ресурсів, опанування й використання ресурсів Інтернет, розширення сфери бібліотечних послуг, підвищення якості бібліотечних процесів тощо. У зв'язку з цим стала необхідною реорганізація відділу. То ж, сьогодні відділ складається з трьох секторів: науково-редакційний сектор, сектор бібліографічно-медійного маркетингу, сектор інформаційно-бібліографічного сервісу. Співробітники секторів звичайно взаємозамінні, володіють навичками різних форм бібліографічної роботи, але для кожного сектора притаманні специфічні завдання.

Невід'ємною частиною інформаційно-бібліографічної діяльності та й найбільш видимою її формою є звичайно обслуговування. Наразі існують як класична форма довідково-бібліографічного обслуговування з традиційними методами та прийомами, так і активно використана на основі інформаційних технологій. В умовах формування ринку інтелектуальних продуктів користувачі вже не задовольняються традиційними видами обслуговування, а очікують індивідуально-орієнтованих послуг. Сучасні інформаційно-бібліографічні послуги повинні задовольняти низці таких вимог як ергономічність, інформативність, комфортність, адресність, відповідність цільовому призначенню тощо. В НБ ОНУ вже традиційними видами обслуговування є безпосереднє спілкування з користувачем у залі Інтернет та електронних документів, виконання довідок, надання консультацій. Виконання довідок різних видів наразі не обмежується роботою з друкованими виданнями та електронним каталогом. Бібліографічний та фактографічний пошук здійснюється за допомогою можливостей Інтернет: адресні та уточнюючі довідки виходять за межі фондів бібліотеки, користувачам надається не тільки інформація про видання, а й про місце його зберігання і навіть повний текст; тематичні та фактографічні довідки частіше носять складний характер та прирівнюються до наукової роботи.

Можливості комп'ютерних та комунікативних технологій розширили географічні межі бібліографічного обслуговування. Дистантні форми обслуговування поєднують традиційний доступ до ресурсів бібліотеки через веб-сайт і нові форми обслуговування, що стали можливими завдяки можливостям телекомунікаційної мережі. В Науковій бібліотеці ОНУ імені І. І. Мечникова обслуговування віддалених користувачів здійснюється через послуги: «Віртуальна довідка» (<http://lib.onu.edu.ua/virtualnaya-spravochnaya-sluzhba/>), «Jivochat» (онлайн чат) , «Електронна доставка документів», крім того запити приймаються й електронною поштою (bibik@onu.edu.ua). Форма надання відповіді

залежить від змісту запита: чи видається у вигляді посилань на наявні мережеві ресурси, чи у вигляді бібліографічних списків та фактографічних даних. Сервіс «Віртуальна довідка» є бібліотечною онлайн-послугою, що виконується безкоштовно і доступна всім користувачам, незалежно від того, чи є вони читачами бібліотеки. Онлайн-чат – сервіс швидкого оперативного реагування на запити користувачів; є також безкоштовним і доступним всім користувачам мережі Інтернет. Широким попитом останні роки користується послуга «Електронна доставка документів», яка здійснюється згідно з інструкцією, що була розроблена на основі положень чинного вітчизняного законодавства<sup>1</sup>.

З метою забезпечення кращого обслуговування, надання коректної та повної інформації в НБ активно здійснюється бібліографічно-медійний маркетинг, який спрямований на вивчення попиту, пошук релевантної інформації та досягнення цілей бібліотечного обслуговування через максимальне задоволення інформаційних потреб користувачів. Результати аналітико-синтетичної переробки інформації та змістовного аналізу інформаційних ресурсів представлені в базах даних власної генерації на сайті НБ з метою інформаційного супроводу науково-дослідницької діяльності та навчально-виховного процесу університету. Таким чином відбувається формування контенту веб-сайту НБ, зокрема шляхом оперативного інформаційного поповнення розділів сайту та створення й наповнення тематичних й персональних баз даних (<https://bit.ly/2LSxG1Q>).

Були створені та активно поповнюються БД, що стосуються історії ОНУ імені І. І. Мечникова: «Вчені ОНУ» [3], «До історії Одеського університету» [4], «Літопис Одеського національного університету імені І. І. Мечникова: дати, факти, події» [6].

Для забезпечення інформаційних запитів та потреб підрозділів університету з конкретної тематики на основі змістовного аналізу інформаційних ресурсів та їх опрацювання формуються тематичні бази даних, наприклад, «Біотехнологія», «Нанотехнології», «Туризм», «Журналістика та видавнича діяльність» тощо.

Розширення ресурсної бази за рахунок ресурсів Інтернет знайшло своє відображення у вигляді БД «Веб-ресурси» [1], що складається з розділів: пошуково-новинні сервіси; мульти-дисциплінарні ресурси; тематичні ресурси; дисертації та автореферати. Тут підібрані та тематично розподілені посилання на авторитетні, наукові сайти, що містять повні тексти книг, підручників, наукових публікацій. Це своєрідний навігатор ресурсами Інтернет. Крім того, довідкові та енциклопедичні видання, бібліографічні бази даних, електронні каталоги бібліотек збільшують об'єм довідково-бібліографічного апарату бібліотеки.

Розширення ресурсної бази бібліотеки, зокрема електронної картотеки статей із періодичних видань та видань, що продовжуються, відбувається шляхом систематичного поповнення бібліотечних документно-інформаційних ресурсів електронного каталогу з урахуванням потреб користувачів через моніторинг нових надходжень літератури до бібліотеки як в друкованому, так і в електронному вигляді, зокрема професійних видань.

Для нових спеціальностей, які плануються до відкриття в університеті, співробітники відділу здійснюють широке інформаційне забезпечення, тобто формують навчально-методичні бази даних, що містять повні тексти публікацій, посилання на авторитетні сайти, перелік періодичних видань з певної тематики тощо.

Кваліфіковані співробітники відділу здійснюють інформаційно-бібліографічне забезпечення науково-дослідної діяльності, наукових проектів окремих підрозділів університету. Це новий комплексний вид роботи відділу, який поєднує як бібліографічне обслуговування, так і медійний маркетинг. Результатом такої роботи стають тематичний бібліографічний список та завантажені тексти цих публікацій як вітчизняних, так й іноземних авторів; хронологічні рамки публікацій – 3–5 років.

Невід'ємною частиною діяльності сучасного бібліографа є маркетингова комунікація, тобто процес ефективного донесення інформації про бібліотечні послуги до цільової аудиторії, формування позитивного іміджу бібліотеки, створення комфортного бібліотечного середовища. Один з напрямків – це створення системи навігації у бібліотеці, максимально адаптованої до потреб користувача. Останнім часом був оновлений алгоритм пошуку інформації в електронному каталозі; на сайті виставлені паспорти до кожної бази даних власної генерації; розширена інформація про передплатні бази даних; налагоджено інформування про послуги через електронну розсилку підрозділам університету; надаються регулярні наочні інформації про нові надходження, виставки, послуги на сайті НБ та сторінці у Fb; проводяться заняття з інформаційної культури для формування навичок самообслуговування у пошуку інформації тощо. З метою покращення комунікації у віртуальному середовищі, поширення інформації про діяльність бібліотеки, підтримки активності у соціальній мережі Facebook створено профіль Наукової бібліотеки (<https://www.facebook.com/ScientificLibraryONU/>), де розміщуються об'яви та звіти про проведені заходи, реклама бібліотечних послуг, подаються посилання на публікації з актуальних питань, додаються фотоальбоми тощо. Крім того бібліотека має свій канал на YouTube ([https://www.youtube.com/channel/UCh9mHFTA2CgjJwtu\\_Rg6ktQ](https://www.youtube.com/channel/UCh9mHFTA2CgjJwtu_Rg6ktQ)), де розміщуються віртуальні виставки, які бібліографи готують у форматі відео-презентації, що полегшує сприйняття інформації та робить відомості візуально привабливішими.

Участь Наукової бібліотеки у проекті «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек», який було започатковано у 2016 р. Українською бібліотечною асоціацією, виявляється у просуванні принципів академічної етики та прозорості й розробці та впровадженні комплексу заходів щодо запобігання недоброчесності при написанні наукових праць. Віртуальний простір НБ ОНУ імені І. І. Мечникова побудований на принципах академічної доброчесності та містить поради й рекомендації щодо її дотримання. На офіційному сайті Наукової бібліотеки представлена БД «Формування академічної доброчесності» [7].

В рамках цього проекту співробітники Інформаційно-бібліографічного відділу здійснюють диференційований підхід у навчанні основ інформаційної культури та грамотності всіх категорій користувачів з використанням мультимедійних технологій.

Для магістрів, аспірантів і професорсько-викладацького складу університету було розроблено комплекс лекцій та практичних занять:

- «Основи бібліографічної грамотності: оформлення списку використаної літератури та посилань у наукових публікаціях»
- «Оформлення наукових публікацій у журналах та збірниках»
- «Загальні правила цитування та посилання на використані джерела»
- «Основні друковані та електронні довідкові видання з відповідних спеціалізації студентів наук».

Для формування навичок роботи з ресурсами бібліотеки була розроблена ознайомча лекція-практикум, що складається з двох частин:

- Ч. 1. Лекція-презентація «Інформаційно-електронні ресурси НБ ОНУ імені І. І. Мечникова»
- Ч. 2 Практичне заняття «Інформаційний пошук в традиційних каталогах НБ ОНУ».

Лекції, семінари та практичні заняття бібліографи організовують у різних локаціях: як на території бібліотеки, так і на засіданнях ради певних факультетів чи кафедр.

В цьому контексті найбільш актуальною та затребуваною є база методичного спрямування «Дослідникам» [7], яка містить інформацію для науковців, студентів, працівників бібліотек щодо культури наукових публікацій: нормативні документи, вимоги, правила та рекомендації до оформлення наукових видань, публікацій, списків джерел та літератури, надані правила цитування та посилання на використані джерела, приділено увагу міжнародним правилам оформлення публікацій, а також транслітерації латинською мовою. Розроблено приклади оформлення бібліографічного опису, бібліографічного посилання, редакційного оформлення вихідних відомостей у виданнях тощо.

Бібліографічне обслуговування та маркетинг займають велику частину діяльності, але не менш важливою є і науково-редакційна робота відділу. Наукова діяльність здійснюється у таких напрямках як дослідження з історії університету, зокрема Наукової бібліотеки; розвиток української біографістики; інформаційне розкриття фондів; розвиток краєзнавчої тематики. Дослідження знаходять своє відображення у публікаціях різного типу: від статей у наукових журналах до монографій; проекти бувають як власними, так і спільними з іншими підрозділами університету.

Вичерпали себе біо- та бібліографічні покажчики у традиційному вигляді, наразі Наукова бібліотека створює такого роду покажчики, але в модернізованому вигляді, з поглибленою інформацією, з розширеним та удосконаленим довідково-допоміжним апаратом. Сучасні покажчики виступають складовою

частиною монографій, де авторами однієї чи кількох частин тексту також є співробітники бібліотеки. Нещодавно вийшла друком двотомна монографія, яка стала результатом спільного проекту бібліотеки з філологічним факультетом, що складається з біобібліографічного покажчика та антології літературно-критичної думки співробітників кафедри української літератури («Історія кафедри української літератури ОНУ імені І. І. Мечникова: персоналії і факти»). Це перше в Україні видання такого роду: за обсягом, за структурою, за формою подання, за масштабністю охоплення інформації. Двотомник вийшов у рамках серії «Розвиток науки в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова», яка була започаткована у 2010 р. та нараховує вже шість ґрунтовних монографій<sup>2</sup>.

Внесок Наукової бібліотеки у розвиток української біографістики виражається у підготовці довідкових та енциклопедичних виданнях у друкованому та електронному вигляді, присвячених професорам та випускникам університету, співробітникам ветеранам Другої світової війни та лауреатам Державних премій України<sup>3</sup> тощо.

Наукова діяльність відділу та бібліотеки в цілому тісно перетинається з редакційною діяльністю. Яскравим прикладом такого поєднання є періодичне наукове фахове видання «Вісник Одеського національного університету. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство» [2] та електронне видання «Biblio-колегіум» [8], в якому розміщуються доповіді секції «Бібліотечно-бібліографічна справа», що постійно бере участь у щорічній науковій конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників ОНУ. Науково-редакційний сектор здійснює повний комплекс редакційно-видавничої підготовки: від отримання рукописів від авторів до редагування та вичитування текстів, від технічної обробки рукописів до редагування списків літератури. Крім того бібліографи виступають і авторами наукових статей у кожному випуску видань.

Редакційна діяльність бібліографів наразі набула нових функцій, виконує складніші завдання. Це не тільки підготовка текстових матеріалів та ілюстрацій, а й робота над дизайном обкладинки, візуальним представленням матеріалу, оформлення вихідних відомостей видань тощо. Співробітники постійно відслідковують появу нових та вивчають чинні стандарти, рекомендації, правила та вимоги з видавничої діяльності. Науково-редакційний сектор здійснює контроль за якістю редакційно-технічної підготовки видань Наукової бібліотеки, тобто відбувається перевірка оформлення видань згідно з діючими нормативними документами, присвоєння індексів УДК, авторського знаку.

Бібліографи тісно співпрацюють з видавництвом ОНУ імені І. І. Мечникова. Ця співпраця має позитивні наслідки: підвищилася культура видань університету, оформлення вихідних відомостей наразі відповідає діючим стандартам, періодичні видання університету набули уніфікованої форми. Представники бібліотеки останнім часом беруть участь у роботі науково-практичних захо-

дів, організаторами яких виступають ДНУ «Книжкова палата» та «ОНУ імені І. І. Мечникова» (видавництво університету).

На сайті НБ є інформація, що стосується редакційно-видавничої діяльності: чинне законодавство з видавничої справи, приклади та шаблони оформлення вихідних відомостей видань різного виду. Бібліографи здійснюють консультації для користувачів з деяких питань оформлення видань.

Важливу роль у вдосконаленні навичок бібліографічної роботи відіграє обмін досвідом, набуття нових знань. Відбувається цей процес через висвітлення наукових досліджень та практичного досвіду відділу за певними напрямками діяльності через власні науково-практичні заходи (організація семінарів, майстер-класів, консультацій); участь працівників відділу у заходах інших організацій, відвідування презентацій, виставок тощо; моніторинг актуальної, нової літератури, зокрема видань професійної спрямованості як в друкованому, так і в електронному вигляді.

Таким чином, висновок напрашується сам собою: сутність бібліографічної роботи залишається колишньою – підготовка та надання доступу до джерел бібліографічної інформації. Але сучасний етап бібліографії – інформаційний, тобто пошук, освоєння та систематизація нових ресурсів здійснюється бібліографом на базі нових технологій, що сприяє створенню інноваційних продуктів та напрямків діяльності. Бібліографу потрібні не тільки базові професійні знання, але й знання багатьох інших галузей, оскільки він наразі професійно пов'язаний з інноваціями інших сфер діяльності. Орієнтуючись на потреби суспільства, завдяки творчому потенціалу та майстерності бібліографічної інтерпретації інновацій, інформаційно-бібліографічна робота набуває нового бачення, нового втілення, нових функцій, нових форм представлення інформації.

## Примітки

<sup>1</sup> Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 груд. 1993 р., станом від 26 квіт. 2017 р. *Законодавство України* : інформ.-пошук. система. URL: <https://bit.ly/2WQem84> (дата звернення: 08.10.2019) ; Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами культури, заснованими на державній та комунальній формі власності : Постанова КМ України від 12 груд. 2011 р. № 1271. *Законодавство України* : інформ.-пошук. система. URL: <https://bit.ly/31VplQz> (дата звернення: 09.10.2019) ; Порядок визначення вартості та надання платних послуг закладами культури, заснованими на державній та комунальній формі власності : затвердж. наказом М-ва культури України, М-ва фінансів України, М-ва економ. розвитку і торгівлі України від 01 груд. 2015 р. № 1004/1113/1556. *Законодавство України* : інформ.-пошук. система URL: <https://bit.ly/2OrLmm8> (дата звернення: 09.10.2019).

<sup>2</sup> Науки про Землю в Одеському (Новоросійському) університеті / Є. А. Черкез [та ін.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса : Астропринт, 2010. 102 с. : іл. ; 8 арк. іл. (Розвиток науки в Одеському (Новоросійському) університеті / гол. ред. І. М. Коваль ; вип. : Географічні та геологічні науки) ; Вклад физиков Одесского (Новороссийского) университета в развитие науки в Одессе, 1920–1933 / авт.-сост.: М. А. Подрезова, В. В. Самодурова, Е. С. Мурашко ; Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова, Науч. б-ка. Одесса : Астропринт, 2010. 326 с. : ил. (Развитие науки в Одесском (Новороссийском) университете ; вып. : Физика) ; Научное наследие Н. Н. Ланге в университетской библиотеке / авт.-сост.: В. И. Подшивалкина [и др.] ; Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 2010. 350 с. : ил. (Развитие науки в Одесском (Новороссийском) университете ;

вип. : Психологія) ; Дьомін О. Б., Алексеєнко М. В. Шукач слов'янських скарбів В. І. Григорович / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. Одеса : ОНУ, 2015. 482 с., [12] арк. іл. (Розвиток науки в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова ; вип. : Славістика) ; Напередодні апогею: одеські роки філософа і психолога – професора Миколи Яковича Грота (1883–1886) / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. ; В. І. Подшивалкіна [та ін.] ; упоряд.: В. В. Самодурова, О. С. Мурашко. Одеса : ОНУ, 2016. 454 с. : іл. (Розвиток науки в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова ; вип. : Психологія. Філософія) ; Історія кафедри української літератури Одеського національного університету імені І. І. Мечникова : персоналії і факти : у 2 т. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка, Філол. ф-т ; авт. вступ. ст. та ідеї В. П. Саєнко ; упоряд. та бібліогр. ред.: В. П. Пружина, Т. С. Кара. Одеса : ОНУ, 2018. Т. 1 : Біобібліографічний покажчик. 606 с. ; Т. 2 : Антологія. 618 с. (Розвиток науки в Одеському національному університеті / гол. ред. І. М. Коваль ; вип. : Філологія).

<sup>3</sup> Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов. : у 4 т. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; упоряд.: В. П. Пружина, В. В. Самодурова. – 2-е вид., допов. – Одеса : Астропринт, 2005. Т. 1 : Ректори. 124 с. ; Т. 2 : А–І. 509 с. ; Т. 3 : К–П. 597 с. ; Т. 4 : Р–Я. 629 с. ; Випускники Одеського (Новоросійського) університету : енциклопед. слов. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; упоряд.: М. О. Подрезова, В. П. Пружина, В. В. Самодурова. Одеса : Астропринт, 2005. Вип. 1. 264 с. ; Випускники Одеського (Новоросійського) університету : енциклопед. слов. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; упоряд.: В. П. Пружина, В. В. Самодурова, В. С. Єлпатьєвська. Одеса : Астропринт, 2010. Вип. 2. 230 с. ; Співробітники Одеського національного університету імені І. І. Мечникова – лауреати державних нагород України : інформ. вид. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; авт.-упоряд.: Г. П. Бахчиванжи, В. П. Пружина. Одеса : Астропринт, 2010. 143 с. ; Не забудемо, пам'ятаємо: співробітники ОНУ імені І. І. Мечникова в роки Другої світової війни : інформ. вид. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; упоряд. та бібліогр. ред.: Г. П. Бахчиванжи, А. С. Ложешник. Електрон. дані. Одеса, 2015. 437 с. URL: <https://bit.ly/1JouRN> (дата звернення: 05.10.2019) ; Золоті імена Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (1865–2015) : наук. довід. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; упоряд.: М. О. Подрезова, В. В. Самодурова. Одеса : ОНУ, 2016. 206 с.

### Список використаних джерел:

1. Веб-ресурси : інформ. ресурс / Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Електрон. дані. – Україна, 2018–2019. – Режим доступу: <https://bit.ly/2pORLxf> (дата звернення: 23.09.2019). – Загол. з екрана.
2. Вісник Одеського національного університету. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство : наук. [фахов.] журн. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; гол. ред. О. В. Сминтина ; редкол.: М. О. Подрезова, О. В. Полевщикова, П. Б'яджі [та ін.]. – Одеса : ОНУ, 2007–... – Електрон. версія вид. : <http://vislib.onu.edu.ua/> (дата звернення: 05.10.2019).
3. Вчені ОНУ : інформ. ресурс / Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Електрон. дані. – Україна, 2010–2019. – Режим доступу: <https://bit.ly/2HBajtj> (дата звернення: 23.09.2019). – Загол. з екрана.
4. До історії Одеського університету : інформ. ресурс / Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Електрон. дані. – Україна, 2015–2019. – Режим доступу: <https://bit.ly/2LSxG1Q> (дата звернення: 23.09.2019). – Загол. з екрана.
5. Дослідникам : інформ. ресурс / Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Електрон. дані. – Україна, 2017–2019. – Режим доступу: <https://bit.ly/2MoZz0v> (дата звернення: 23.09.2019). – Загол. з екрана.
6. Літопис Одеського національного університету імені І. І. Мечникова: дати, факти, події : інформ. ресурс / Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Електрон. дані. – Україна, 2015–2019. – Режим доступу: <https://bit.ly/30RZU0P> (дата звернення: 23.09.2019). – Загол. з екрана.
7. Формування академічної доброчесності : інформ. ресурс / Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Електрон. дані. – Україна, 2017–2019. – Режим доступу: <https://bit.ly/2LSxG1Q> (дата звернення: 23.09.2019). – Загол. з екрана.
8. Biblio-колегіум : міні-журнал / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка ; гол. ред. М. О. Подрезова ; редкол.: В. П. Пружина, О. В. Суровцева, О. А. Бачинська [та ін.]. – Електрон. вид. – Одеса : ОНУ, 2007–... – Режим доступу: <https://bit.ly/2oZu2do> (дата звернення: 23.09.2019). – Загол. з екрана.

## References

- [1]. Veb-resursy [Web resources]: information resource. *Naukova biblioteka Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova* [Scientific Library of Odesa I. I. Mechnikov National University]: official site. Ukraine, 2018–2019. Available at: <https://bit.ly/2pORLxf>
- [2]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Bibliotekoznavstvo, bibliohrafoznavstvo, knyhoznavstvo* [Odesa National University Herald. Library studies, Bibliography studies, Bibliology]: scientific journal. Odesa, 2007–... . Available at: <http://vislib.onu.edu.ua/>
- [3]. Vcheni ONU [ONU scientists]: information resource. *Naukova biblioteka Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova* [Scientific Library of Odesa I. I. Mechnikov National University]: official site. Ukraine, 2010–2019. Available at: <https://bit.ly/2HBajtj>
- [4]. Do istorii Odeskoho universytetu [To the history of Odessa University]: information resource. *Naukova biblioteka Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova* [Scientific Library of Odesa I. I. Mechnikov National University]: official site. Ukraine, 2015–2019. Available at: <https://bit.ly/2LSxG1Q>
- [5]. Doslidnykam [Researchers]: information resource. *Naukova biblioteka Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova* [Scientific Library of Odesa I. I. Mechnikov National University]: official site. Ukraine, 2017–2019. Available at: <https://bit.ly/2MoZz0v>
- [6]. Litopys Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova: daty, fakty, podii [Chronicle of Odesa I. I. Mechnikov National University: dates, facts, events]: information resource. *Naukova biblioteka Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova* [Scientific Library of Odesa I. I. Mechnikov National University]: official site. Ukraine, 2015–2019. Available at: <https://bit.ly/30RZU0P>
- [7]. Formuvannia akademichnoi dobrochesnosti [Academic integrity]: information resource. *Naukova biblioteka Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova* [Scientific Library of Odesa I. I. Mechnikov National University]: official site. Ukraine, 2017–2019. Available at: <https://bit.ly/2LSxG1Q>
- [8]. Biblio- kolehium [Biblio-college]: electronic journal. Odesa, 2007–... . Available at: <https://bit.ly/2oZu2do>

Надійшла 25.08.2019 р.

**Мурашко Е. С.,**

заведующая информационно-библиографического отдела

Научной библиотеки

Одесского национального университета имени И. И. Мечникова

ул. Преображенская, 24, г. Одесса, 65082, Украина

тел.: (048) 722 12 10

e-mail: bibik@onu.edu.ua

## НОВЫЕ ПАРАДИГМЫ ТРАДИЦИОННОЙ ИНФОРМАЦИОННО-БИБЛИОГРАФИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ БИБЛИОТЕКИ

Статья посвящена деятельности информационно-библиографического отдела Научной библиотеки Одесского национального университета имени И. И. Мечникова. Раскрывается содержание традиционных видов библиографической деятельности, но в инновационном спектре. Указаны основные направления работы и описаны фактические результаты и перспективы развития библиографической работы университетской библиотеки.

**Ключевые слова:** информационно-библиографическая деятельность, Научная библиотека ОНУ имени И. И. Мечникова, обслуживание, библиографический маркетинг, научная деятельность, редакционная работа, базы данных, академическая добросовестность.

**Murashko O. S.,**

Head of the Information and Bibliographic Department

Scientific Library of the Odessa I. I. Mechnikov National University

24 Preobrazhenska St., Odessa, 65082, Ukraine

tel.: (048) 722 12 10

e-mail: bibik@onu.edu.ua

## **NEW PARADIGMS OF THE TRADITIONAL INFORMATION-BIBLIOGRAPHIC ACTIVITY OF THE UNIVERSITY LIBRARY**

### **Summary**

The article is devoted to the activities of the Information and Bibliographic Department of the Scientific Library of Odessa I. I. Mechnikov National University. While presenting the material, the following goals were pursued: to reveal the content of the types of bibliographic activities of the Scientific Library of the I. I. Mechnikov ONU, as well as to present innovative solutions to traditional problems of bibliography.

Based on factual material, the article shows the main areas of work of the Information and Bibliographic Department: scientific and editorial activities, information and bibliographic services, bibliographic and media marketing. Each direction is given a characteristic, tasks are outlined, and specific results of work in a certain aspect are described. A significant part is occupied by the service, which is individually oriented and becomes more demanded due to distant forms. Modern service, as well as the generation of effective solutions, production of innovative ideas and approaches to accomplishing tasks is impossible without organization of marketing, in this case, the bibliographic marketing. The research is aimed at studying the demand, searching for the relevant information, familiarizing yourself with the experience of leading domestic and foreign libraries. The results of monitoring the web content and a meaningful analysis of information resources are presented in the databases of our own generation on the Scientific Library site. The employees of the information and bibliographic department provide information support for research activities and the educational process of the university. Scientific activity is carried out in such areas as research on the history of the university, in particular the Scientific Library; development of Ukrainian biography; information disclosure of the funds; development of the local history subjects. Research results are reflected in publications of various types: from articles in scientific journals to monographs. The editorial activity of bibliographers has expanded its functions: the implementation of a full range of editorial and publishing preparation of periodicals of the Scientific Library; constant monitoring of the appearance and studying of existing regulatory and legislative documents on publishing; quality control of editorial and technical training of library publications.

Bibliographic activity remains as indispensable traditional form of work of a modern university library, acquiring new forms and using innovative methods.

**Keywords:** information and bibliographic activity, Scientific library of ONU named after I. I. Mechnikov, service, bibliographic marketing, scientific activity, editorial work, databases, academic good faith.